

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Raport z warsztatu nr 7

Podsumowująco-weryfikujący

zrealizowany na podstawie Umowy nr ZP/AO/15/2025 na potrzeby wypracowania założeń Standardów realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w MOF oraz opracowania ekspertyzy pt. Standardy realizacji działań z zakresu transformacji energetycznej w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych (MOF)

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI

1. Informacje podstawowe
2. Kluczowe bariery i wyzwania
3. Zidentyfikowane potrzeby systemowe
4. Pożądana rola MOF i podsumowanie
5. Załączniki:
 - Prezentacja warsztatowa
 - Lista uczestników (w posiadaniu Zamawiającego)

INFORMACJE PODSTAWOWE

METRYCZKA WARSZTATU

Numer warsztatu: warsztat nr 7
Tytuł warsztatu: Warsztat Podsumowująco-weryfikujący
Data i miejsce: 31 marca 2026 r., Gminny Ośrodek Kultury w Gogolinie
Czas trwania: 4 godziny
Liczba uczestników: 18 osób
Profil uczestników: przedstawiciele gmin i powiatów, Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego oraz innych instytucji z regionu
Prowadzenie/moderatorzy: Radostaw Kubaś i Alicja Żach

CEL WARSZTATU

Celem warsztatu była weryfikacja i doprecyzowanie propozycji standardów transformacji energetycznej wypracowanych w trakcie wcześniejszych etapów projektu.

STRUKTURA WARSZTATU

1. WPROWADZENIE

Prezentacja uczestników spotkania
Cele projektu i miejsce warsztatu w całym cyklu
Kontekst projektu oraz syntetyczne wnioski z poprzednich warsztatów
Wstęp do podsumowania cyklu warsztatów

2. CZĘŚĆ WARSZTATOWA

Dyskusja na forum
Weryfikacja propozycji standardów w grupach

METODYKA I ORGANIZACJA PRACY ORAZ PRZEBIEG WARSZTATU

W pierwszej części przeprowadzono dyskusję plenarną, podczas której uczestnicy odnosili się do kluczowych pytań dotyczących braków w proponowanych standardach, możliwości ich praktycznego wdrożenia oraz rozbieżności pomiędzy teorią a praktyką w JST. Dyskusja dotyczyła również identyfikacji najważniejszych zasad, które mogą realnie wpłynąć na skuteczność transformacji energetycznej.

W drugiej części zrealizowano ćwiczenie grupowe polegające na weryfikacji propozycji standardów. Uczestnicy pracowali na zestawach kart standardów w różnych obszarach tematycznych, analizując ich praktyczność, możliwość wdrożenia w JST o różnej wielkości oraz potencjalny wpływ na poprawę zarządzania procesem transformacji energetycznej.

W ramach pracy grupowej uczestnicy oceniali standardy, odpowiadając m.in. na pytania dotyczące ich realności, użyteczności oraz zakresu wymagającego doprecyzowania, a następnie proponowali modyfikacje zapisów w oparciu o własne doświadczenia.

KLUCZOWE BARIERY I WYZWANIA

BARIERY SYSTEMOWE

Jedną z kluczowych barier systemowych jest ograniczony poziom kompetencji jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przygotowania i prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych. W praktyce przekłada się to na trudności w sprawnym przygotowaniu i realizacji inwestycji energetycznych. Jednocześnie zauważono niewystarczające wykorzystanie dostępnych narzędzi, takich jak dialog techniczny czy konsultacje rynkowe, które mogłyby poprawić jakość przygotowania projektów.

Istotnym problemem jest również niedopasowanie harmonogramów działań JST do cyklu programów dofinansowania, co skutkuje podejmowaniem działań w sposób reaktywny, a nie planowy. Ograniczenia czasowe utrudniają przygotowanie kompleksowej dokumentacji inwestycyjnej, a brak jednoznacznych wytycznych dotyczących momentu rozpoczęcia prac nad projektem powoduje nieefektywności i opóźnienia.

Dodatkowo wskazano na niewystarczające wykorzystanie potencjału lokalnych uczelni i zaplecza eksperckiego, które mogłyby wspierać JST w procesie transformacji energetycznej.

BARIERY W PRAKTYCE JST

W praktyce funkcjonowania JST kolejny raz wybrzmiewa brak uporządkowanego podejścia do przygotowania inwestycji energetycznych. W szczególności według uczestników warsztatów brakuje standardowego „pakietu dokumentów”, który pozwalałby prowadzić projekty w sposób spójny i powtarzalny.

Często działania rozpoczynane są bez wcześniejszego ustalenia hierarchii potrzeb i priorytetów inwestycyjnych, co utrudnia racjonalne zarządzanie zasobami. Zwłaszcza mniejsze JST napotyka również trudności w dostępie do rzetelnych doradców i wykonawców, co dodatkowo komplikuje proces przygotowania inwestycji.

Istotnym problemem jest brak systemowego podejścia do zarządzania energią, rozumianego jako proces organizacyjny, a nie wyłącznie technologiczny. W wielu przypadkach brakuje dedykowanych zespołów oraz odpowiednich kompetencji kadrowych. Dodatkowo ograniczona jest współpraca pomiędzy gminami oraz w ramach struktur MOF, co utrudnia realizację działań o charakterze ponadlokalnym.

KLUCZOWE POTRZEBY SYSTEMOWE

POTRZEBY W KONTEKŚCIE STANDARDÓW

Uczestnicy warsztatu wskazali na potrzebę wprowadzenia standardu zakładającego niezwłoczne rozpoczęcie przygotowań do inwestycji energetycznych, niezależnie od dostępności bieżących źródeł finansowania. Jednocześnie podkreślono konieczność opracowania minimalnego „pakietu dokumentów”, który powinien być przygotowywany dla każdego projektu.

Za kluczowe uznano również rozpoczęcie działań od stworzenia rankingu priorytetów inwestycyjnych, co pozwoli na bardziej racjonalne planowanie. Wskazano potrzebę stworzenia standardu systemowego zarządzania energią w JST, obejmującego zarówno przypisanie ról i kompetencji, jak i opis procesu decyzyjnego.

Niezbędne jest także wdrożenie jednolitego systemu zbierania i analizy danych oraz opracowanie standardów ewaluacji projektów, na przykład w oparciu o istniejące metodyki stosowane przez instytucje takie jak WFOŚ. Podkreślono również znaczenie standardów w zakresie komunikacji – zarówno z mieszkańcami, jak i pomiędzy JST w ramach MOF – oraz konieczność uwzględnienia aspektów bezpieczeństwa energetycznego i odporności systemu.

POTRZEBY ORGANIZACYJNE I INSTYTUCJONALNE

Wdrożenie standardów wymaga silnego zaangażowania władarzy, którzy powinni być przekonani do ich znaczenia i aktywnie wspierać proces transformacji. Na poziomie każdej JST konieczne jest powołanie zespołów odpowiedzialnych za działania w obszarze energetyki.

Podkreślono również potrzebę zapewnienia stabilnego finansowania dla koordynatorów zarówno na poziomie gmin, jak i struktur MOF. Istotne jest rozwijanie mechanizmów współpracy między JST, w tym poprzez realizację wspólnych projektów, które mogą stanowić impuls do integracji działań.

Ważnym elementem jest także budowa systemu wsparcia eksperckiego dostosowanego do potrzeb poszczególnych JST, w tym szczególnie tych mniejszych.

PROPONOWANE ROZWIĄZANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wśród proponowanych kierunków działań wskazano rozwój wspólnych projektów między JST jako narzędzia budowania współpracy i motywowania do działania. Zaproponowano również stworzenie systemu certyfikacji doradców lub organizację przetargów ramowych na poziomie MOF, co mogłoby ułatwić dostęp do sprawdzonych ekspertów.

Rozważono możliwość wdrożenia pilotażu standardów w najbardziej aktywnych gminach oraz powiązania stosowania standardów z dostępem do finansowania. Wskazano również na potrzebę opracowania ponadlokalnych strategii energetycznych, które będą sprzyjać współpracy między JST.

Dodatkowo zaproponowano stworzenie katalogu zachęt dla gmin, zarówno finansowych, jak i pozafinansowych, oraz większe wykorzystanie potencjału uczelni i instytucji badawczych.

POŻĄDANA ROLA MOF I PODSUMOWANIE

POŻĄDANA ROLA MOF / ZIT

Zgodnie z wnioskami z warsztatu, struktury MOF i ZIT powinny pełnić rolę koordynatora działań w zakresie transformacji energetycznej. Do ich zadań powinno należeć wsparcie JST w przygotowaniu projektów, w tym w obszarze zamówień publicznych, a także budowa wspólnego systemu danych i monitoringu.

MOF/ZIT powinny również zapewniać dostęp do ekspertów i doradców, inicjować projekty międzygminne oraz moderować współpracę pomiędzy JST. Istotną rolą tych struktur jest także wzmacnianie kompetencji samorządów, szczególnie w obszarze zarządzania i planowania strategicznego, np. w formie bazy dobrych praktyk, a także cyklu warsztatów i szkoleń.

KLUCZOWE WNIOSKI KOŃCOWE

Podsumowując, skuteczność transformacji energetycznej w JST zależy przede wszystkim od przejścia od podejścia projektowego do systemowego zarządzania. Kluczowe znaczenie ma nie tylko dostęp do finansowania, ale również przywództwo lokalne oraz odpowiednia organizacja procesu.

Standardy powinny obejmować cały cykl inwestycyjny – od diagnozy, przez planowanie i realizację, aż po monitoring i ewaluację. Niezbędne jest także wzmocnienie współpracy pomiędzy JST oraz roli MOF jako podmiotu koordynującego.

Wdrożenie standardów wymaga równoczesnego wsparcia organizacyjnego, kompetencyjnego i finansowego, aby mogły one być realnie stosowane w praktyce jednostek samorządu terytorialnego.

KONTAKT Z WYKONAWCĄ

C•point

email:

rkubas@cdotpoint.com
azach@cdotpoint.com

adres korespondencyjny:

ul. Rolna 155A
02-729 Warszawa

numer telefonu:

+48 604 58 59 60
+48 783 40 50 59

strona internetowa:

www.cdotpoint.com